

ลักษณะโครงการโดยรวม

ประวัติความเป็นมาของอาข่า

ชาวอาข่า มีถิ่นฐานเดิมอยู่ที่บริเวณภูเขาสูงทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ และตะวันตกเฉียงใต้ของประเทศจีน ปัจจุบันชาวอาข่ามีประชากรอาศัยอยู่หนาแน่นที่บริเวณมณฑลยูนนานของประเทศจีน โดยเฉพาะแคว้นสิบสองปันนา นอกจากนี้ยังมีประชากรชาวอาข่ากระจ่ายอยู่ในประเทศต่าง ๆ บริเวณเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้แก่ ประเทศลาว พม่า เวียดนามและไทย ชาวอาข่าได้เคลื่อนย้ายเข้ามาสู่ประเทศไทยเมื่อประมาณ 120 ปีที่แล้ว กระจายอยู่ในพื้นที่ 7 จังหวัดทางภาคเหนือของไทย ได้แก่ จังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ พะเยา ลำปางแพร่ ตาก และเพชรบูรณ์ ชาวอาข่าในประเทศไทยมีอยู่ 8 กลุ่ม คือ อุโล้ (Uq Lor) ลอมี (Law mir) อุ้บยา (Uq byaq) น่านคะ (Naq Kavr) อาเคอะ (A Ker) อาจ้อ (A Jawr) อุพี (Uq Piq) และ เปียะ (Pyavq) มีจำนวนประชากร ในประเทศไทยประมาณ 70,000 คน อาศัยอยู่มากที่สุดในจังหวัดเชียงราย และเชียงใหม่

ในประเทศไทย ชาวอาข่าชอบตั้งหมู่บ้านบนพื้นที่สูงเป็นสังคมใหญ่ ภายในหมู่บ้านอาข่าจะมีองค์ประกอบ หลายอย่างตามศาสนาดั้งเดิม และสิ่งที่เป็นเอกลักษณ์ไม่เหมือนชนเผ่าอื่นเห็นจะเป็น ล้อซ่อง (ประตูศักดิ์สิทธิ์) และ หละเผ่อ (เสาชิงช้า) ซึ่งถ้าเห็นสองสิ่งนี้ก็สามารกเดาได้เลยว่าเป็นหมู่บ้านอาข่า ส่วนการปกครองในอดีตจะเป็น ระบบโครงสร้างแบบจารีตประเพณี ชาวอาข่าจะนับถือและให้เกียรติแก่ผู้อาวุโสมาก ปัจจุบันได้เปลี่ยนมาปกครอง ตามที่ทางราชการกำหนด แต่ก็ยังใช้ควบคู่กับโครงสร้างการปกครองแบบดั้งเดิมอยู่ ชาวอาข่าส่วนใหญ่ทำอาชีพ การเกษตร ปลูกข้าว ข้าวโพด และเลี้ยงสัตว์ การเกษตรของอาข่าจะเป็นแบบผสมผสาน และปลูกเพื่อใช้ในพิธีกรรม และบริโภคในครอบครัว ถ้าเหลือก็จะแบ่งปันให้กับญาติ กับเพื่อนบ้าน หลังบ้านของอาข่าก็จะมีการปลูกพืชผักสวนครัวไว้รับประทานกันทุกบ้าน สำหรับบ้านอาเย เป็นชุมชนอาข่าที่ย้ายเข้ามาอยู่ในพื้นที่กว่า 30 ปี และได้ตั้งชุมชน อยู่ในพื้นที่ทำกินเดิมของชุมชนเผ่าลีซอที่อพยพย้ายถิ่นจากพื้นที่ โดยสภาพพื้นที่ทั่วไปเป็นภูเขาสูงมีความลาดชันสูง

สภาพปัญหาในพื้นที่

ลักษณะทางภูมิศาสตร์ของพื้นที่บ้านอาเย ต.ป่าไผ่ อ.พร้าว จ.เชียงใหม่ อยู่ในเขตที่มีภูเขาสูงที่สลับซับซ้อน มีทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพที่อุดมสมบูรณ์ ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติสิรินาถ และยังเป็นพื้นที่เขตป่าต้นน้ำของน้ำห้วยแม่โกน ตำบลป่าไผ่ ที่ชาวไทยพื้นราบได้อาศัยน้ำในการประกอบอาชีพ ทั้งปลูกข้าว ผลไม้ เช่น มะม่วงน้ำดอกไม้ส่งออก ลำไย จากระบบการเกษตรแบบเดิมของชาวอาข่าบ้านอาเย ที่ทำไร่หมุนเวียนปลูกพืชผัก ข้าว ข้าวโพดไว้บริโภคและเลี้ยงสัตว์ ซึ่งเป็นวิถีชีวิตที่พอเพียง ที่พึ่งพาอาศัยกันของ คน และทรัพยากรธรรมชาติ แต่ด้วยความสำคัญของพื้นที่ป่าต้นน้ำ และความต้องการจัดการพื้นที่เพื่อประโยชน์ ของคนในลุ่มน้ำ และสังคม มาตราการในการ

ควบคุมการใช้พื้นที่ และการส่งเสริมการเกษตรเชิงพาณิชย์ได้ขยาย ตัวเข้าสู่ชุมชนบ้านอาเย โดยในปัจจุบัน ชุมชนบ้านอาเย ได้ถูกกำหนดเป็นพื้นที่ภายใต้การทำงาน ของ สถานี เกษตรที่สูงดอยม่อนล้าน

จากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น วิธีการประกอบอาชีพของชาวบ้านอาเย มีการเปลี่ยนแปลงไปโดยชาวบ้าน บางส่วนเข้าไปรับจ้างในสถานีเกษตรที่สูงดอยม่อนล้าน และได้รับการส่งเสริมให้ปลูกพืชเศรษฐกิจ เช่น พืชผักต่างๆ ผลไม้เมืองหนาว และกาแฟ การปรับเปลี่ยนพืชหลักที่ปลูกของชาวบ้านในชุมชน ส่งผล กระทั่งด้านบวกและลบ คือ ด้านบวกชาวบ้านมีรายได้เพิ่มขึ้น สามารถนำเงินที่ได้ใช้จ่ายในการซื้อหาสิ่ง อำนวยความสะดวกในการดำรงชีพ เช่น การเดินทาง ที่อยู่อาศัย แต่ในขณะเดียวกันได้เกิดผลกระทบ ทางลบคือวิธีการดำรงชีพแบบพึ่งพาอาศัยกันและกันของคนในชุมชน และการพึ่ง พารวมชาติลดลงวิธีการ ดำรงชีพแบบต่างๆ คนต่างอยู่เพิ่มขึ้น เพราะแต่ละครัวเรือนต้องใช้เวลาด้านใหญ่ในการทำเกษตรเพื่อ ขยายนอกจากนี้วิธีการปลูกพืชผักสวนครัว ซึ่งเป็นฐานความ มั่นคงด้านอาหารของคนในชุมชนนับแต่อดีต กำลังสูญหาย เมล็ดพันธุ์พืชผัก และผลไม้ต่างๆ ของชุมชนถูกแทนที่ด้วยเมล็ดพันธุ์ที่ถูกพัฒนาขึ้นจาก ภายนอกชุมชนซึ่งเมล็ดพันธุ์เหล่านี้ไม่สามารถเก็บเมล็ดและขยายพันธุ์ต่อได้ทำให้ชาวบ้านต้องพึ่งพิงเมล็ด พันธุ์จากภายนอกที่มีราคาสูงขึ้นทุกปีและการปลูกต้องใช้ปุ๋ยเคมีและสารกำจัดศัตรู พืชในปริมาณที่สูง

นอกจากนี้การเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศ เช่น การเปลี่ยนแปลงของฤดูกาล อุณหภูมิ และภัยพิบัติ ฝนตกไม่ตรงฤดูกาลที่เกิดขึ้นในชุมชนบ้านอาเย ทำให้ผลผลิตเสียหาย และทำให้เกิดความไม่แน่นอนของ ผลผลิต ทางเกษตรทั้งที่ชาวบ้านปลูกไว้ขาย เช่น พืชผัก ผลไม้ ทำให้รายได้ที่จะนำมาใช้ใน ชีวิตประจำวันไม่เพียงพอ ขณะที่พืชที่ปลูกไว้บริโภค นอกจากจะได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของ ภูมิอากาศแล้ว ยังเป็นพืชที่ต้อง อาศัยเมล็ดพันธุ์และปุ๋ยเคมี จากภายนอกจึงจะได้ผลผลิต ชาวบ้านอาเย จึงตกอยู่ในภาวะความไม่มั่นคงด้าน อาหารและการสูญเสียองค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น

แนวทางการแก้ไข

จากสภาพปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น “พืชผักและผลไม้ท้องถิ่น” ภูมิปัญญาที่ชุมชนอาช้านบ้านอาเยที่ สะสม มายาวนาน จึงเป็นทางออกที่ประชุมชนบ้าน บ้านอาเยเห็นว่าจะช่วยสร้างความมั่นคงด้านอาหาร ให้ชาวบ้าน ช่วยอนุรักษ์และฟื้นฟูภูมิปัญญาท้องถิ่น และยังเป็นการทำงานที่จะสร้างความสัมพันธ์ของคน ในชุมชน ทำให้องค์กร ชุมชนมีความเข้มแข็ง

จากผลการประชุมดังกล่าว แกนนำชุมชนบ้านอาเย และเครือข่ายอาสาสมัครนำใจ เห็นว่าการแก้ไข ปัญหา และสร้างความมั่นคงด้านอาหารแก่ชุมชนบ้านอาเย การศึกษารวมและส่งเสริมการใช้ภูมิ ปัญญาด้านพืชผัก ผลไม้ท้องถิ่นบ้านอาเย เพื่อรวบรวมองค์ความรู้ ภูมิปัญญาเกี่ยวกับพืชผักท้องถิ่นและ ส่งเสริมการปลูกและใช้ ประโยชน์พืชผักท้องถิ่น ในภาวะการเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศ โดย มีแนวทาง ในการดำเนินการคือการวิเคราะห์ สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศที่เกิดขึ้นในชุมชน ผลกระทบ ต่อชุมชน ทั้งกลุ่มเกษตร ผู้หญิง และเด็ก ด้านการประกอบอาชีพและการจัดการป่า ศึกษารวมพันธุ์

พืชผัก และผลไม้ท้องถิ่น องค์ความรู้และภูมิปัญญา ในการปลูกและใช้ประโยชน์ การวิเคราะห์และกำหนดแนวทางในการฟื้นฟู ขยายผลการปลูกพืช ผัก และผลไม้ ท้องถิ่น จึงได้พัฒนาโครงการขึ้นเพื่อชอรับการสนับสนุน

วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อศึกษารวบรวมองค์ความรู้ องค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับพืช ผัก และผลไม้ท้องถิ่น พัฒนาการด้านการเกษตรของชุมชนชาวไทยภูเขาเผ่าอาข่า บ้านอาแย ตำบลป่าใหม่ อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ ในภาวะการณเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศ และการเปลี่ยนด้านเศรษฐกิจ
2. เพื่อพัฒนาศักยภาพองค์กรชาวบ้าน ในการคิดวิเคราะห์ปัญหา กำหนดทางเลือกในการแก้ไขในรูปแบบ ของการวิจัยเชิงปฏิบัติการโดยองค์กรชาวบ้าน บ้านอาแย

ตัวชี้วัดตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1

1. เอกสารคู่มือ รวบรวมองค์ความรู้ของชุมชนอาข่าบ้านอาแย เกี่ยวกับชนิดพันธุ์ ลักษณะ การเพาะปลูกและการใช้ประโยชน์พืช ผักและผลไม้ท้องถิ่น
2. เอกสารรายงานการเปลี่ยนแปลงด้านการประกอบอาชีพการเกษตรบ้านอาแย ผลกระทบต่อพันธุ์พืช ผักและผลไม้ ท้องถิ่นและความหลากหลายของพืชอาหารของชาวบ้าน
3. มีการรวบรวมเมล็ดพันธุ์พืชท้องถิ่น ที่ได้ทำการศึกษารวบรวมทั้งที่มีหรือสูญหายไปจากชุมชน เพื่อ เป็นแหล่งเรียนรู้ และเพื่อใช้ในการขยายพันธุ์

ตัวชี้วัดตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2

1. คณะทำงานโครงการ แกนนำชุมชน แกนนำกลุ่มสตรี และเยาวชนในหมู่บ้านมีทักษะในการคิดวิเคราะห์ปัญหา และนำความรู้ที่มีอยู่ประยุกต์ใช้ในการกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาได้
2. คณะทำงานโครงการ แกนนำชุมชน แกนนำกลุ่มสตรีและเยาวชน มีทักษะในการเก็บข้อมูลวิเคราะห์ ข้อมูล และนำเสนอข้อมูลได้
3. สมาชิกในชุมชน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ องค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และมีความตระหนัก ถึงสำคัญของพืช ผักและผลไม้ท้องถิ่น และการอนุรักษ์พันธุ์พืชท้องถิ่น

แผนการดำเนินงานของโครงการ

กิจกรรม	วิธีการดำเนินงาน	ผลลัพธ์ที่ได้ (สรุปผลการดำเนินงานโครงการ)
1. ประชุมชี้แจงทำความเข้าใจในความเข้าใจในรายละเอียดของโครงการในระดับชุมชน	1. คณะทำงานประสานผู้เข้าร่วมกิจกรรม และจัดเตรียมสถานที่จัดเวทีในชุมชน 2. คณะทำงานชี้แจงและทำความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการเมล็ดพันธุ์พืชพื้นบ้านอาซาฮี 3. สร้างความเข้าใจกับชุมชนในการมีส่วนร่วมกับกิจกรรมโครงการว่าชุมชนจะต้องทำอะไรบ้าง 4. แนะนำคณะทำงานโครงการ ให้กับผู้เข้าร่วมประชุม 5. เปิดเวทีการแลกเปลี่ยน และร่วมกันกำหนดแนวทาง การทำงานร่วมกัน	กิจกรรมวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2566 มีผู้เข้าร่วม 35 คน คือ ผู้เฒ่า แก่นนำ สตรีและเยาวชน ผลลัพธ์ 1. ผู้เข้าร่วมเข้าใจโครงการ และยินดีให้ความร่วมมือในการดำเนินงานกับโครงการ 2. ผู้เข้าร่วมเห็นด้วยกับการศึกษารวบรวมและจัดเก็บไว้ เพื่อให้มีการเผยแพร่และสืบทอดสู่คนรุ่นต่อไป
2. ประชุมประจำเดือน คณะทำงานรายงาน ผลการทำงานต่อที่ ประชุมหมู่บ้าน	1. คณะทำงานนัดหมายวันประชุมทีมงาน เพื่อสรุปผลการทำงาน และปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น 2. ทำความเข้าใจแผนงานและงบประมาณแต่ละแผนงาน เพื่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกันและนำไปปฏิบัติการได้จริงตามแผนงานที่วางไว้ 3. เชิญผู้เฒ่า และเยาวชนเข้าร่วมประชุม เพื่อวางแผนเตรียมจัดกิจกรรมในชุมชน เช่น รวบรวมรายชื่อเมล็ดพันธุ์พืชต่างๆ	กิจกรรมนี้มีทั้งหมด 6 ครั้ง ผู้เข้าร่วมเป็นคณะทำงานและในบางครั้งมีผู้เฒ่า และเยาวชนเข้าร่วมด้วย ผลลัพธ์ 1. ได้บทวน และกำหนดแผนปฏิบัติการปีปฏิบัติงานเดือนระหว่างคณะทำงานร่วมกัน 2. ได้ร่วมแลกเปลี่ยนและหาแนวทางแก้ไขประเด็นปัญหาอุปสรรคการทำงานของแต่ละชุมชน

กิจกรรม	วิธีการดำเนินงาน	ผลลัพธ์ที่ได้ (สรุปผลการดำเนินงานโครงการ)
3. ประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อออกแบบการสำรวจและฝึกทักษะ	<p>4. สรุปผลการดำเนินงานที่ผ่านมา และวางแผนงานเชิงปฏิบัติการในเดือนต่อไป</p> <p>5. การจัดเวทีประชุมแต่ละครั้งจะใช้สถานที่ที่แตกต่างกันไปตามความสะดวกและความเหมาะสม เช่น โรงเรียน ศาลาหมู่บ้าน และในบ้านต่างๆ</p> <p>1. ผู้รับผิดชอบโครงการยกย่องและออกแบบฟอร์มในการสำรวจและเก็บข้อมูลเมล็ดพันธุ์พืชท้องถิ่นมา 1 ชุด</p> <p>2. คณะทำงานจัดเตรียมสถานที่และประสานแกนนำและเยาวชนเข้าร่วมในเวทียกย่องแบบฟอร์ม</p> <p>3. จัดเวทีสร้างกรอบเครื่องมือในการเก็บข้อมูลและสำรวจเมล็ดพันธุ์พืชท้องถิ่น โดยนำแบบฟอร์มที่ยกย่องแล้วมาร่วมกันดูกรอบเนื้อหาหาตามที่ต้องการ เพื่อให้ง่ายต่อการเก็บและสำรวจข้อมูลเมล็ดพันธุ์พืช ของคณะทำงาน โดยมีที่ปรึกษาของโครงการ วิทยากร และผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกมาให้ความรู้</p> <p>4. ร่วมกับวิเคราะห์กรอบเนื้อหาแต่ละหัวข้อแสดงความคิดเห็นและเพิ่มเติมเนื้อหาในกรอบยกย่อง</p> <p>5. สรุปผลการจัดเวทีโดยผู้รับผิดชอบโครงการฯ</p>	<p>3. คณะทำงาน ผู้ดูแล และเยาวชน ได้วางแผนงานกิจกรรมร่วมกัน ทำให้มีความเข้าใจในแผนการดำเนินงานของโครงการไปในทิศทางเดียวกัน และเกิดบรรยากาศของการมีส่วนร่วมและความสัมพันธ์ที่ระหว่างกลุ่มอีกด้วย</p> <p>วันที่ 26-27 มีนาคม 56 ผู้เข้าร่วม 7 คน</p> <p>ผลลัพธ์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ได้รอบในการเก็บข้อมูลเมล็ดพันธุ์พืชที่ชัดเจน 2. คณะทำงาน ผู้ดูแล และเยาวชนเกิดความเข้าใจในกรอบเนื้อหาหาอย่างถ่องแท้ สามารถจัดเก็บข้อมูลเมล็ดพันธุ์พืชได้ 3. มีส่วนร่วมในการวางแผนและออกแบบกรอบเนื้อหาในการเก็บข้อมูลเมล็ดพันธุ์พืช จากกิจกรรมโครงการฯเป็นอย่างดี

<p>กิจกรรม</p> <p>4. เก็บข้อมูลพัฒนาการการประกอบอาชีพ ของชุมชน เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงเรื่องอาชีพ และผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อพื้นที่ซึ่งถิ่น</p>	<p>วิธีการดำเนินงาน</p> <p>กระบวนการเตรียมงาน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เตรียมร่างประเด็นและหัวข้อในการจัดเก็บข้อมูลชุดต่างๆ โดยมีที่ปรึกษาของโครงการ วิทยากร และผู้เชี่ยวชาญจากภายนอก 2. คณะทำงานประชุมเตรียม และวางแผนการจัดกิจกรรมในชุมชน โดยการแบ่งบทบาทหน้าที่ให้แก่คณะรับผิดชอบ 3. การติดต่อประสานงานกับผู้รู้และวิทยากร เพื่อทำความเข้าใจร่วมกันในกระบวนการให้ความรู้กับเด็กและเยาวชน 4. คณะทำงานได้มีการจัดเก็บข้อมูลด้านการพัฒนาการประกอบอาชีพ และการเปลี่ยนแปลงของฤดูกาล และภัยพิบัติที่เคยเกิด และผลกระทบต่อพืช ทั้งถิ่น 	<p>ผลลัพธ์ที่ได้ (สรุปผลการดำเนินงานโครงการ)</p> <p>วันที่ 30-31 มีนาคม 2556 ณ ใจเขียนบ้านอาษา หมู่ 3 ต.ป่าใหม่ อ.พัว 9. เชียงใหม่ มีผู้เข้าร่วมทั้งหมด 52 คน</p> <p>ผลลัพธ์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เด็กและเยาวชนได้สร้างความสัมพันธ์ที่ดี และเรียนรู้การอยู่ร่วมกันท่ามกลางความหลากหลายอย่างสันติ 2. เด็กและเยาวชนได้แสดงความคิดเห็นและความใฝ่ฝันที่อยากให้ชุมชนของตนเองเป็น โดยการทำแผนที่ชุมชนในฝัน ซึ่งได้เห็นว่าเด็กและเยาวชนนั้นมีความใฝ่ฝันที่อยากให้ชุมชนมีความอุดมสมบูรณ์ มีทรัพยากรที่ดี มีการเกษตรเชิงระบบนิเวศน์ มีพืชผักสวนครัวที่พอเพียง เพื่อคนในชุมชนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข 3. เด็กและเยาวชนได้ศึกษาเรียนรู้สภาพบริบทสิ่งแวดล้อมและพันธุ์พืชต่างๆที่มีอยู่ในชุมชนว่ามีความสัมพันธ์กับวิถีชีวิตของคนในชุมชนอย่างไร
<p>5. เก็บข้อมูลการเปลี่ยนแปลงของฤดูกาล และภัยพิบัติที่เคยเกิด และผลกระทบต่อการ เปลี่ยนแปลงของพืชท้องถิ่น</p> <p>หมายเหตุ</p> <p>กิจกรรมที่ 4 และ 5 นี้ได้จัดกิจกรรมร่วมกันเป็น เวที ที่กิจกรรมเรียนรู้ การพัฒนาการประกอบอาชีพ และ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่บ้านอาษา เนื่องจากทีมคณะทำงานโครงการ เห็นควรที่จะให้เด็กและ</p>	<p>เนื้อหาของวันที่ 30 มีนาคม 2556</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ทำความรู้จักและแนะนำตัวโดยภาคส่วนการและมีกรสอดแทรกกลิ่นหนามการต่าง เพื่อให้ผู้เข้าร่วมผ่อนคลายและกระตุ้นการมีส่วนร่วมในกิจกรรมแต่ละช่วง 2. ชี้แจงวัตถุประสงค์ของโครงการจัดกิจกรรมในครั้งนี้ โดยผู้รับผิดชอบโครงการ 3. แบ่งกลุ่มย่อยออกเป็น 3 กลุ่ม เพื่อให้ทำแผนที่ชุมชนในฝัน 	

กิจกรรม	วิธีการดำเนินงาน	ผลลัพธ์ที่ได้ (สรุปผลการดำเนินงานโครงการ)
<p>เยาวชนในชุมชนเข้ามาร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการพัฒนาการประกอบอาชีพและการเปลี่ยนแปลงของฤดูกาลและที่มีผลกระทบต้อพืชท้องถิ่นอย่างไร เพื่อที่จะเป็นโอกาสให้กับคนรุ่นใหม่ที่มีสนใจอยากจะศึกษาและเรียนรู้ต่อไป</p>	<p>ของตนเองและนำเสนอในกลุ่มย่อย</p> <p>4. สรุปผลการนำเสนอความไม่ฝันของเด็กและเยาวชนบ้านอาเย เนื้อหาของวันที่ 31 มีนาคม 2556</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ทบทวนความรู้ในวันแรก โดยการที่ให้ออกมาคนละหนึ่งอย่างที่ได้เรียนรู้จากวันแรก 2. แบ่งกลุ่มย่อยออกเป็น 3 กลุ่ม เพื่อจัดทำแผนที่เดินดินในชุมชน โดยมีโจทย์ คือ ชุมชนในปัจจุบัน (ให้บันทึกสิ่งที่พบเห็น) สรุปข้อมูลที่เก็บมาและนำเสนอ 3. สรุปผลการนำเสนอชุมชนในปัจจุบันบ้านอาเย ต่อด้วยการเก็บข้อมูล การประกอบอาชีพและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศจากผู้ในชุมชนบ้านอาเย 4. แบ่งกลุ่มตามประเด็นแต่ละกลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1. โจทย์คือ อาชีพของคนในชุมชนบ้านอาเย ในอดีตปัจจุบัน วิทยากรโดย นางหมี่เชื้อ แลระเซ <p>กลุ่มที่ 2. โจทย์คือ ผลัดพันธุ์พืชท้องถิ่นในชุมชนบ้านอาเย ในอดีต / ปัจจุบัน และระยะเวลาเพาะปลูกด้วย วิทยากรโดย นายอภัย กูซื่อ</p> <p>กลุ่มที่ 3. โจทย์คือ เหตุการณ์ภัยพิบัติหรือปัญหาที่เกิดขึ้น</p>	<p>4. ทำให้เด็กและเยาวชนได้เรียนรู้ถึงการประกอบอาชีพและการเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย ที่มีการพัฒนาและการเข้ามาส่งเสริมจากองค์กรและหน่วยงานจากภายนอกที่เข้ามาสนับสนุน</p> <p>5. ได้ศึกษาและเรียนรู้ถึงการเพาะปลูกและการใช้ประโยชน์ของเมล็ดพันธุ์พืชท้องถิ่นชนิดต่างๆ</p> <p>6. เด็กและเยาวชนได้เรียนรู้ถึงการปรับเปลี่ยนแปลงและผลกระทบที่เกิดจากเหตุการณ์ภัยพิบัติต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อระบบพืชพันธุ์ทางการเกษตร สัตว์ป่าและทรัพยากรป่าไม้</p> <p>7. เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างคนในชุมชน ทั้งผู้สูงอายุ ผู้ปกครอง ผู้ปกครอง เด็กและเยาวชนมากขึ้น</p> <p>8. เด็กและเยาวชนและผู้ใช้เข้าร่วมทุกคน(ใช้อย่างใดอย่างหนึ่ง)เกิดความตระหนักและเห็นความสำคัญต่อการศึกษารอบรรวมข้อมูลเมล็ดพันธุ์พืชท้องถิ่นผลกระทบที่เคยเกิดขึ้นและสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต</p>

กิจกรรม	วิธีการดำเนินงาน	ผลลัพธ์ที่ได้ (สรุปผลการดำเนินงานโครงการ)
	<ul style="list-style-type: none"> - เหตุการณ์ที่เกิดจากภัยธรรมชาติ มีอย่างไรบ้าง - ผลกระทบต่อคน / ชุมชน - ผลกระทบต่อพืชพันธุ์และการเกษตร - ผลกระทบต่อสัตว์ป่าและทรัพยากรป่า - การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ <p>วิทยากรโดย นายอะปอ เลเซอร์ และนายอาไฮ้ แซเปียง</p> <p>5. ประมวลภาพรวมและสรุปเวทีทั้งหมด โดยทีมดำเนินกิจกรรม</p>	
6. สสำรวจข้อมูลพืช ผัก และผลไม้ท้องถิ่น	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดเวทีให้ผู้รู้ด้านเมล็ดพันธุ์พืชต่างๆ เข้าร่วมแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และให้ข้อมูลตามแต่ละคนมี เพื่อจัดเก็บและสำรวจข้อมูลของเมล็ดพันธุ์พืชท้องถิ่นแต่ละชนิด 2. แบ่งกลุ่มเมล็ดพันธุ์พืชตามแต่ละชนิดพันธุ์ เช่น กลุ่มชนิดพันธุ์ข้าว ชนิดพันธุ์ข้าวโพด เป็นต้น แล้วจัดให้ผู้รู้เข้าไปอยู่ในประเด็นที่ผู้รู้แต่ละคนถนัดมากที่สุด แล้วให้ทีมงานร่วมกับเยาวชนที่เขียนหนังสือได้ช่วยกันบันทึกลงในแบบฟอร์ม 3. นำชุดข้อมูลเมล็ดพันธุ์ที่ได้จัดเก็บแล้ว มาบันทึกลงในคอมพิวเตอร์ แล้วนำกลับไปจัดเวทีตรวจสอบข้อมูล เพื่อเช็คความถูกต้องร่วมกับผู้รู้ที่ให้ข้อมูลในชุมชนอีกครั้ง 	<p>วันที่ 16 กรกฎาคม 56 ผู้เข้าร่วม 13 คน</p> <p>วันที่ 17-19 พฤษภาคม 56 ผู้เข้าร่วม 21 คน</p> <p>รวมจำนวนทั้งหมด 34 คน</p> <p>ผลลัพธ์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ได้รับความร่วมมือจากผู้ใช้รู้ด้านเมล็ดพันธุ์พืชต่างเป็นอย่างดี 2. ได้ข้อมูลองค์ความรู้ของการเก็บรักษาและการใช้ประโยชน์จากเมล็ดพันธุ์พืชท้องถิ่นของอาข่า 3. คณะทำงานโครงการ และเยาวชนได้ร่วมกันสำรวจข้อมูลเมล็ดพันธุ์พืช ผัก และผลไม้ท้องถิ่น จำนวน 177 ชนิดพันธุ์

กิจกรรม	วิธีการดำเนินงาน	ผลลัพธ์ที่ได้ (สรุปผลการดำเนินงานโครงการ)
9. จัดทำคู่มือเมล็ดพันธุ์พืชท้องถิ่น และเทคนิค การปลูกข้าวและ	<p>4. ผู้ คณะทำงานโครงการ และเยาวชนร่วมกันวิเคราะห์เนื้อหาและเพิ่มข้อมูลที่ถูกต้องในแต่ละชนิดพันธุ์ เพื่อจัดทำข้อมูลฉบับสมบูรณ์</p> <p>1. คณะทำงานโครงการได้เดินถ้ำรูปภาคของเมล็ดพันธุ์พืชต่างๆ ตามที่มีอยู่ในชุมชนและชุมชนใกล้เคียง โดยมีผู้รู้ด้านเมล็ดพันธุ์คอยแนะนำอยู่ด้วย</p> <p>2. นำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมารวบรวมแล้วจัดทำเป็นคู่มือเกี่ยวกับเมล็ดพันธุ์พืชท้องถิ่นของบ้านอาเย่ ร่วมกับที่ปรึกษา และผู้รับผิดชอบโครงการ</p> <p>3. ให้ผู้รู้ด้านเทคนิค ในการออกแบบคู่มือเมล็ดพันธุ์พืชท้องถิ่น มาออกแบบและเข้าไปเล่มคู่มือเมล็ดพันธุ์พืชท้องถิ่น</p> <p>4. ส่งโรงพิมพ์ได้จัดทำพิมพ์คู่มือเมล็ดพันธุ์พืชท้องถิ่นของชุมชนบ้านอาเย่</p>	<p>4. ได้ปรับแก้และเพิ่มเติมในรายละเอียดให้เกิดความสมบูรณ์มากขึ้น</p> <p>ผลลัพธ์</p> <p>1. คณะทำงานและผู้รู้ ได้ร่วมจัดทำรูปภาคของเมล็ดพันธุ์พืชท้องถิ่นตามชนิดต่างๆ ที่มีอยู่ในชุมชนและชุมชนใกล้เคียงมากกว่า 100 ชนิดพันธุ์</p> <p>2. ได้จัดทำข้อมูลและออกแบบคู่มือการใช้ประโยชน์ของเมล็ดพันธุ์ท้องถิ่นบ้านอาเย่ 1 ชุด</p> <p>3. ได้จัดทำพิมพ์คู่มือเมล็ดพันธุ์พืชท้องถิ่นของชุมชนบ้านอาเย่ จำนวน 100 เล่ม</p>
10. ประชุมสรุปผลการ ทำงาน และวางแผน สำหรับระยะที่สอง	<p>1. จัดเวทีประชุมชาวบ้าน เพื่อสรุปและพบทบทวนผลการดำเนินงานโครงการที่ผ่านมา โดยมีผู้รู้ มีเด็กและเยาวชน และคณะทำงานโครงการเข้าร่วมเวที</p> <p>2. คณะทำงานโครงการได้นำเสนอผลการดำเนินงานที่ผ่านมาให้กับผู้เข้าร่วมเวที</p>	<p>วันที่ 17-18 ตุลาคม 2556 จัดเวทีประชุมชาวบ้าน เพื่อสรุปและพบทบทวนผลการดำเนินงานโครงการที่ผ่านมา มีผู้เข้าร่วม ทั้งหมด 23 คน โดยมีผู้รู้ มีเด็กและเยาวชน และคณะทำงานโครงการ</p> <p>ผลลัพธ์</p>

กิจกรรม	วิธีการดำเนินงาน	ผลลัพธ์ที่ได้ (สรุปผลการดำเนินงานโครงการ)
	<p>3. ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรมโครงการ</p> <p>4. ระดมความคิดเห็นเพื่อนำไปใช้คู่มือเมล็ดพันธุ์พืชท้องถิ่นและองค์ความรู้ที่ได้จากการดำเนินงานของโครงการนี้อย่างไรในอนาคตต่อไป</p>	<p>1. คณะทำงานโครงการได้นำเสนอผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานที่ผ่านมา เช่น ได้ข้อมูลด้านการพัฒนาการประกอบอาชีพตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ผลกระทบที่เกิดขึ้นในชุมชนจากสถานะของการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ และได้ข้อสรุปองค์ความรู้การเก็บการใช้ประโยชน์จากเมล็ดพันธุ์พืชท้องถิ่น</p> <p>2. ผู้ดูแลและเยาวชน และคณะทำงานโครงการฯ เห็นถึงความสำคัญและความสำคัญของเมล็ดพันธุ์พืชท้องถิ่น ที่มีต่อการดำเนินวิถีชีวิตของอาชีพที่สืบทอดกันมาอย่างยาวนาน มากขึ้น</p> <p>3. คณะทำงาน ผู้ดูแลและเยาวชน เห็นพร้อมกันว่าจะช่วยกัน รักษาเมล็ดพันธุ์พืชท้องถิ่นและจะถ่ายทอดสู่คนรุ่นหลังโดยการปฏิบัติจริงในชุมชน และขอให้ทุกคนมีความตั้งใจที่จะเรียนรู้ถึงการใช้ประโยชน์ของเมล็ดพันธุ์อย่างจริงจังด้วย</p> <p>4. คณะทำงานโครงการฯ ได้เรียนรู้และเกิดทักษะด้านการบริหารจัดการโครงการ เช่น วางแผน</p>

กิจกรรม	วิธีการดำเนินงาน	ผลลัพธ์ที่ได้ (สรุปผลการดำเนินงานโครงการ)
		กิจกรรม การเตรียมเวที การประสานผู้เข้าร่วม และการดำเนินงานโครงการต่างๆ

กลุ่มเป้าหมาย

1. เป้าหมายหลัก คือ เกษตรกรในชุมชนบ้านอาเย อาทิ แกนนำ ผู้รู้ ผู้ปกครอง โรงเรียน เด็กและเยาวชน
2. เป้าหมายรองในระยะสั้น คือ ชุมชนใกล้เคียง
3. เป้าหมายรองในระยะยาว คือ ชุมชนในพื้นที่เครือข่ายอำเภอน้ำใจ

ผลลัพธ์ที่ได้ตามตัวชี้วัดของโครงการ

ตัวชี้วัดตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1

1. เอกสารคู่มือ รวบรวมองค์ความรู้ของชุมชนอำเภอน้ำใจ เกี่ยวกับชนิดพันธุ์ ลักษณะ การเพาะปลูกและการใช้ประโยชน์พืช ผักและผลไม้ท้องถิ่น

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น

1. ได้คู่มือการเพาะปลูกและการใช้ประโยชน์ของเมล็ดพืชท้องถิ่นบ้านอาเย 1 ชุด จำนวน 100 เล่ม
2. ได้ชุดข้อมูลองค์ความรู้เกี่ยวกับเมล็ดพันธุ์พืชท้องถิ่นของชุมชนบ้านอาเย
2. เอกสารรายงานการเปลี่ยนแปลงด้านการประกอบอาชีพการเกษตรบ้านอาเย ผลกระทบต่อพันธุ์พืช ผักและผลไม้ ท้องถิ่นและความหลากหลายของพืชอาหารของชาวบ้าน

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น

1. ได้ข้อมูลการพัฒนาการประกอบอาชีพที่มีการเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย โดยการเข้ามาส่งเสริมอาชีพจากองค์กรและหน่วยงานภายนอก เช่น การส่งเสริมให้เพาะปลูกผลไม้เมืองหนาว อาทิเช่น บ๊วย ท้อ เชอร์รี่ ชา และกาแฟ และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และค่านิยมของสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง รวมถึงนโยบายของภาครัฐที่กระจายอำนาจสู่ชุมชน เด็กและเยาวชน คณะทำงานได้ศึกษาและเรียนรู้ถึงการเพาะปลูกและการใช้ประโยชน์ของเมล็ดพันธุ์พืชท้องถิ่น และผลกระทบที่ส่งผลต่อเมล็ดพันธุ์พืชพันธุ์ การเกษตร สัตว์ป่า และทรัพยากรป่าไม้ ที่เกิดจากเหตุการณ์ภัยพิบัติหรือธรรมชาติต่างๆ จำนวน 52 คน
2. เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างคนในชุมชน ทั้งผู้รู้ ผู้อาวุโส ผู้ปกครอง เด็กและเยาวชนมากขึ้น และทำให้เกิดความตระหนักและเห็นความสำคัญต่อการศึกษารวบรวมข้อมูลเมล็ดพันธุ์พืชท้องถิ่นและผลกระทบที่เคยเกิดขึ้นและที่จะเกิดขึ้นในอนาคต
3. มีการรวบรวมเมล็ดพันธุ์พืชท้องถิ่น ที่ได้ทำการศึกษารวบรวมทั้งที่มีหรือสูญหายไปจากชุมชน

เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ และเพื่อใช้ในการขยายพันธุ์

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น

กิจกรรมนี้ไม่ได้ดำเนินการตามแผนงาน เนื่องจากมีข้อจำกัดในเรื่องระยะเวลาของการดำเนินกิจกรรมที่ไม่ตรงกับช่วงฤดูที่มีเมล็ดพันธุ์พืช จึงได้ขอยกเลิกกิจกรรมนี้ออกไป

ตัวชี้วัดตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2

1. คณะทำงานโครงการ แกนนำชุมชน แกนนำกลุ่มสตรี และเยาวชนในหมู่บ้านมีทักษะในการคิดวิเคราะห์ปัญหา และนำความรู้ที่มีอยู่ประยุกต์ใช้ในการกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาได้

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น

1. คณะทำงานโครงการฯ แกนนำและเยาวชน สามารถกำหนดกรอบเนื้อหาและวางแบบฟอร์มในการจัดเก็บข้อมูลชุดองค์ความรู้ต่างๆ ขึ้นมาได้ 3 ชุด
 2. คณะทำงาน แกนนำและเยาวชน สามารถวิเคราะห์ข้อมูลชุมชนโดยการใช้แผนที่เดินดิน วางแผนและออกแบบในการจัดเก็บข้อมูลจากผู้
 3. คณะทำงานโครงการฯ เกิดทักษะในการบริหารจัดการโครงการ เช่น วางแผนกิจกรรม การเตรียมเวที การประสานผู้เข้าร่วม และการดำเนินงานโครงการต่างๆ ได้
2. คณะทำงานโครงการฯ แกนนำชุมชน แกนนำกลุ่มสตรีและเยาวชน มีทักษะในการเก็บข้อมูลวิเคราะห์ข้อมูล และนำเสนอข้อมูลได้

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น

คณะทำงานโครงการฯ แกนนำและเยาวชน สามารถนำเสนอข้อมูลชุมชนและชุดประสบการณ์ของแต่ละคนได้ สามารถจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลด้านการพัฒนาการประกอบอาชีพตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ผลกระทบที่เกิดขึ้นในชุมชนจากสภาวะของการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ และชุดองค์ความรู้การเก็บและการใช้ประโยชน์จากเมล็ดพันธุ์พืชท้องถิ่นได้ จำนวน 7 คน

3. สมาชิกในชุมชน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ องค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และมีความตระหนักถึงสำคัญของพืช ผักและผลไม้ท้องถิ่น และการอนุรักษ์พันธุ์พืชท้องถิ่น

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น

1. ผู้รู้ทั้งชายและหญิง เด็กและเยาวชน และคณะทำงานโครงการฯ เล็งเห็นถึงคุณค่าและความสำคัญของเมล็ดพันธุ์พืชท้องถิ่น ที่มีต่อการดำเนินวิถีชีวิตของอาชีพที่สืบทอดกันมาอย่างยาวนาน มากขึ้น